

A kulturális emlékezet szobrászata

Kolodko Mihály műveiről

*Miénk itt a tér, mert mi nőttünk itt fel,
Ismerős a fütty, és egymásnak felel.
LGT: Miénk itt a tér*

Kolodko Mihály radikálisan mást gondol a köztéri szobrászatról, mint amihez Budapest lakosait szoktatják az utóbbi évtizedben. Nincsenek realista, életnagyságú alakok, akik egyfajta unt közvetlenséggel állnak a róluk elnevezett terek, utcák és városrészek bejáratánál. Helyüket finom utalásokból építkező, hangsúlyozottan kis méretű művek veszik át, amelyek a városra mint valamilyen közös emlékezet által összetartott kulturális hálóra utalnak. A szobrok valódi emlékművekké válnak abban az értelemben, hogy a szemlélő valóban emlékezni kényszerül, ami nem mindig könnyű feladat; fel kell tudnia idézni irodalmi, történelmi alakokat, és összekapcsolni őket az adott hellyel. Azonban Kolodko művei nem azokra a „nagy” dolgokra emlékeztetnek, amelyek a történelem- és irodalomkönyvek címlapjára kerülnek, hanem inkább a kitérőkre, megjegyzésekre, lábjegyzetekre fókuszálnak.

Az Akácfa utcában egy pipába zárt apró alak zongorázik: a Kispipa vendéglő legendás zongoristája, a *Szomorú vasárnap* című dal szerzője, a világhírű zeneszerző, Seress Rezső emlékét őrzi, akinek a nevéen zárolt számlában állt a pénz Amerikában, csak éppen nem utazhatott el érte. A Hevesi téren az egyik virágládán egy autó fut, valódi aranyozással. Ebben a műben jellegzetesebben megmutatkozik Kolodko asszociációra építő technikája: a szobor Rejtő Jenőre emlékeztet, *A tizennégy karátos autó* szerzőjére, aki a közelben lakott.

A művek egy másik csoportja a kulturális emlékezet fiktív alakjaival foglalkozik. Lisa Simpson, az örök idealista rajzfilmhős egy lámpaoszlophoz van kikötözve a Jászai Mari térnél. Nem is titkolt irónia, ahogy Mekk Elek, a botcsinálta ezermester nézi a Széll Kálmán teret. A Dohány utca és az Osváth utca kereszteződésénél egy apró bűvár ül egy (hozzá képest) igen méretees kulccsal egy beton tűzcsapon. Mit kereshet ott? A New York kávézó kulcsát hozta vissza, amit a legenda szerint maga Molnár Ferenc dobott a Dunába, hogy soha be ne zárhasson. A szobor nemcsak a történetet segít felidézni, de egyben a kávéházi élet végéről és ezzel együtt az irodalmi nyilvánosság átalakulásáról is kérdéseket vet fel.

Az irónia és a humor nem jelenti a fajsúlyos kérdések elhanyagolását; „Ruszkik haza” feliratú, léggömbszerűen leeresztett tank áll a Parlamenttel szemben a Batthyány téren, és a Szabadság téren párnára helyezett vörös csillagos usanka szembesítette a nézőt a politikai múlttal. Jogos a múlt idő, dr. Fülöp Erik, a Mi Hazánk országgyűlési képviselője a szob-

rot egy kalapáccsal leverte, majd a Dunába dobta. Az ikonoklaszta aktus könnyedsége (csak egy kalapács kellett hozzá, és jogi következményei is elhanyagolhatók) a művek új aspektusára hívja fel a figyelmet; a méretük-nél fogva ezek a szobrok valójában mobil alkotások: (gerilla)akciók során is elhelyezhetők, mint a valódi kulturális emlékezet emlékművei, akár a hivatalos emlékezetpolitikával szemben is.

Gárdonyi László

56

Kolodko Mihály: Búvár (Budapest, 2019)

Kolodko Mihály: A tizennégy karátos autó (Budapest, 2019)

Kolodko Mihály: Szomorú tank miniszobra (Budapest, 2017)

Kolodko Mihály: Halott mókus (Budapest, 2018)

58

Kolodko Mihály: Kockásfülű nyúl (Budapest, 2018)

Kolodko Mihály: Herzl Tivadar (Budapest, 2018)

Kolodko Mihály: Mekk Elek (Budapest, 2018)

Kolodko Mihály: Búvár (Budapest, 2019)

60

Kolodko Mihály: Noé (Budapest, 2018)